

SOILI
POHJALAINEN

Perätilassa

Tekijä kiittää Taiteen edistämiskeskusta, Otavan Kirjasäätiötä
ja Suomen Kirjailijaliittoa saamastaan tuesta.

© Soili Pohjalainen ja Atena / Kustannusosakeyhtiö Otava 2025

ISBN 978-951-1-47355-8

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2025

– Lapselle kuusi, äidille kymmenen pistettä!

Niin lääkäri huutaa salissa. Näin minä kuvittelen. Lääkäri on koulutettu ihminen, auktoriteetti. On sanomatta selvää, että hän on mies.

Minä sain kuusi pistettä.

Meidän täytyy peruuttaa ajassa taaksepäin. Hetkeen, jolloin äidin supistukset alkavat. Puhun nyt todellisista supistuksista, en mistään vähäisestä nipistelystä tai hetkellisestä vatsanahkan pingottumisesta. Ehkä on parempi sanoa heti alkuun: Äitini ei ole mikään vähästä säikähtävä, hysteerinen eikä huutaja. Plop vain hän synnyttelee. Tässä ei vitistä. Äiti on ehkä kouluttamaton, kommunistin tytär ja muistuttaa sairaalatakissaan erehdyttävästi Kätilöopiston siivoojaa, mutta älkää antako sen hämätä. Sairaalaavaatteiden alla hän on synnyttäjäsankari, ja sen sankarin te tulette tuntemaan.

Palataan (kunnon) supistuksiin. Ne ovat säännölliset. Äitini on ensisynnyttäjä, ja minä olen perätilassa. Neuvo-lasta on käsketty lähteä sairaalaan ambulanssikyödyllä, kun aika on.

Meidän täytyy kelata vielä kauemmas, edellisen vuoden tuomiosunnuntaihin, tivolikylän betonikirkon salin keskivaiheille. Tulevat vanhempani istuvat siellä, eivät missään nimessä ainakaan eturivissä. He ovat tulleet tänne kuul-

lakseen omat nimensä. Penkissä istuvalla parikymppisellä nuorella miehellä, tulevalla isälläni, on patavanhoillisen ikäihmisen mieli. Sen mukaan lasta ei sovi panna alulle ennen tätä kuulutusta.

Oletan alulle panemisen tapahtuvan elementtikerrostalon kaksiossa, jonka käsirahaa varten on myyty isän punainen pikku-Fiat. Kaksion kylpyhuoneessa linkoaa isäni vanhemmilta saatu pyykkikone. ”Ei saatu ku pyykkikone”, äiti kertoi minulle vielä monta kertaa.

On kulunut yhdeksän kuukautta tuomiosunnuntaista. On aika, mutta mitään ambulansseja ei ruveta tilailemaan. Ambulanssi tulisi ehkä pillit soiden, odottaisi huuto-merkkinä pihalla, ja hiekkaparkkipaikkaa ympäröivien elementtitalojen asukkaat kurkkisivat ikkunoistaan. Siitä seuraisi uteliaita kysymyksiä, kiusallista huomiota. Isä ei halua tehdä numeroa, eikä hän varsinkaan halua olla itse se numero.

”Isähän ei pystynyt kerrostalossa asumaan yhtään”, äiti kertoisi. *Isähän ei pystynyt kerrostalossa asumaan yhtään* on yksi luku perheemme eepoksesta, jota äiti kokooa, ylläpitää ja kertoo. Isä ei viihdy muiden miesten kanssa pihalla ringissä ylös nostetun konepellin ympärillä. Isä ei ole niin kuin nämä miehet näissä taloissa. Siksi viikonloput vieteen mökillä.

Ambulanssia ei siis tilata. Ehkä isä ajattelee, että joku muu saattaa tarvita ambulanssia kipeämmin. Joku, jolla on henki kyseessä. Tilaamalla ambulanssin jonkun enemmän tarvitsevan nenän edestä isäni voisi olla syyllinen tämän kuolemaan. Toisaalta tässähän saattaa olla kyseessä minun ja äidin henki. Ehkä isä suo jonkin ajatuksen sillekin vaihtoehdolle. Niin tai näin, isä laskee, että sairaalaan pääsee nopeimmin pihalla odottavan Ford Transitin kyydissä.

Äiti kampeaa itsensä sairaalakassin kanssa Transitin hyttiin. Isä ajaa tällä pohjassa kaupunkiin. Hän pysäyttää auton sairaalan oven eteen, jättää äidin sairaalan ovelle ja ajaa pois.

Isä jättää äidin sairaalan ovelle ja ajaa pois.

Eepoksemme kertoo, että salissa on valtavasti porukkaa. Porukka on siellä valmiina auttamaan uroteoin ensisynnyttäjää, jonka ”ittepäinen lapsi” istuu syvällä äidin vatsassa kuin mikä lie buddha. Näettekö te nuo auttajat niin kuin minä näen? Vihreäseinäisen synnytyssalin seinustalla pari kolme riviä valkoisiin pukeutuneita miehiä ja naisia, joiden kasvomaskit liikkuvat kiihtyneiden hengitysten tahdissa. Näettekö miten he tarkkailevat? Katseet terävinä ja jännittyneinä, joku pälyilee. Eivät raukat tiedä, minkälainen ensisynnyttäjä heillä on näpeissään. Pikkuhomma, viis minuuttia.

Jossain vaiheessa porukkaan liittyy mukaan sähkömies. Häntä luullaan isäkseni. Sähkömies korjaa ensin faktan, sitten lampun. Ehkä äiti kertoo lampun korjaajalle, että hänen miehensäkin on sähkömies. ”Onpa aikamoinen sattuma!” Ainakaan äiti ei jää tilanteessa tuppisuuksi. Niin kiire ei edes synnyttäessä ole, etteikö ehtisi paria mukavaa sanaa vaihtaa.

Käykö synnytyssalissa todellakin sähkömies? Tarvitaanko valaisimen kuntoon saattamiseen ihan oikea sähkömies? Eikö huoltomies riittäisi? Minä pidän sähkömiehestä ja hänen lunkista, mitään pelkäämättömästä asenteestaan. Sovitaan näin: Äiti makaa synnytyspöydällä leipurin harsohattu päässään. Sähkömies rupattelee mukavia A-tikkailla äidin valtavan vatsan yläpuolella vaihtaessaan polttimoa antennilautasen kokoiseen monen lampun valaisimeen.

Synnytys ei tunnu missään, ja ilokaasun nauttiminen on kivaa, ihan niin kuin känni. On myös heitä, joita ilokaasu ei auta, mutta se johtuu vain siitä, etteivät he osaa käyttää ilokaasua kunnolla niin kuin äiti.

”Mietin koko synnytyksen ajan, että missä kohtaa kuulu huutaa, ja sitten se oli jo ohi”, äiti sanoo aina sama näytelty pettymys kasvoillaan.

Isoäitini, joka muistuttaa hämmästyttävän paljon Suomen televisiossa myöhemmin nähtävän Dallasin Sue Ellenin anoppia, tuo sairaalaan omasta ja koko kaupan henkilökunnan puolesta kimpun ruusuja. Tämä kohtaaminen on erilainen kuin sillä kerralla, kun äiti oli lapsena käsketty kauppaan, ja kassalla istunut Sue Ellenin anopin näköinen pyysi äitiäni kertomaan kotona, että velka pitäisi käydä maksamassa.

Nyt äiti on tehnyt ihmeen, ja Sue Ellenin anopin näköinen on tuonut hänelle viisikymmentä syvänpunaista, nyrikin kokoista ruusua.

Palataan vielä siihen, kun ei tunnu missään. Minä synnyn. Kello on 20.44, ja elokuinen tähtitaivas Helsingin Kättilöopiston yllä asennossa, joka osaa ennustaa luonteenpiirteeni, vaikeuteni ja vahvuuteni.

– Lapselle kuusi, äidille kymmenen pistettä! lääkäri huutaa.

Minä luulen pitkään, että se on jonkinlainen kouluarvosana minusta.

Nousen sängyllä istumaan. Siihen asti jaksan. Iso koira könyää etutassuillaan patjalle sängyn toiselta puolelta. Se kurottautuu nuolemaan yöhikisen kämmenkuppini märäksi. Mies on jo jalkeilla, pukunut päälleen. Se kävelee arkireippaana sälekaihtimien luo ja kiertää päivänvalon huoneeseen.

Minä yritän muistaa unen. Se ei ollut se, jossa minä synnyn Muuramen lipastosta. Jossa yritän repiä kaikilla vauvanvoimillani sitkeää sikiökalvoa rikki saadakseni ilmaa. Jossa mietin vauvanaivoillani, että minun pitäisi käytökselläni palkita vanhempiani, jotta pysyisin hengissä.

Se ei ole sekään uni, jossa minä olen pieni ja äiti ja isä istuvat valkoiseksi kalkitun vesitornin kahvilassa tyyninä ja hiljaisina. Jossa minä eksyn heistä vesitornin kierteisiä portaita pitkin mustatukkaisen laiha miehen luo. Laihassa miehessä oli jotain samaa kuin pikkuveljen kastaneessa papissa, jota luulin Jumalaksi ja jolle osoitin iltarukoukseni vuosien ajan. Tämä vesitornimies esitteli minulle kaarevalle seinälle ripustettuja sopusuhtaisia tauluja hopeanvärisellä antennilla. Tämän unen minä näin lapsena monta kertaa, ensimmäisen kerran alle kouluikäisenä, vaikka en ollut koskaan käynyt taidemuseossa enkä opastetulla museokierroksella. Olin unessa huolissani ja pelokas. Löytäisinkö enää

takaisin äidin ja isän luo? Halusin palata heidän luokseen, mutten tiennyt, mihin minun olisi pitänyt mennä. Jos yritäisin löytää, eksyisinkö vain enemmän?

En muista viime yön unta. Muistan vain lihaksiin ja nahkaan kiinnittyneen epämääräisen tunteen, jolle en löydä nimeä. Minä haluaisin olla ihminen, joka herää aamulla aikaisin ja suhtautuu tulevaisuuteen rauhallisesti ja toiveikkaasti. Saahan sitä haluta. Nostan täkin leuan alle, asettelen olkapäiden päälle ja alan itkeä.

– Mä pelkään, että mä en osaa enää kirjoittaa, sanon.
– Kun mä mietin sitä ihmistä, joka kirjoitti mun aiemmat kirjat, niin mä en tiedä, miten se teki ne. Mä en enää muista, miten kirjoitetaan kirja.

Minä, minä, minä, ilkun hiljaa mielessäni. Kuole, narsisti paska ego. Kuole!

Mitä jos aivoni ovat rappeutumassa? Nelikymppinenkin voi sairastua muistisairauteen. Tai jos aivoihini on päässyt loinen, mato, joka syö kognitiivisia taitojani päivä päivältä, pala palalta? Miten minä en voi muistaa, miten romaani kirjoitetaan?

– Toi on paskamainen ammatti, mies sanoo ja ojentaa kätensä.

Tyttäremme, joka yliopistoon mentyään alkoi ryöstöviljellä sanaa ”diskurssianalyysi”, sanoi jotain saman suuntaista ammatistani viimeksi käydessään. ”En voi suositella kenellekään.” Ei hän sanonut sitä noilla sanoilla. ”Joo, voin lämpimästi suositella.” Ei hän sanonut niinkään. Hän on vetänyt opon tunteja lukiolaisille. En muista, mitä hän sanoi, mutta sen muistan, että tälle polulle hän ei aio kannustaa ketään. Muistan vain tyttären äänensävyyn, tunnen sen. Asiat jäävät kehooni soimaan olotiloina ja aavistuksina, jotka eivät taivu täsmällisiksi sanoiksi. Muistan tyttären lämpimän ivallisen

naurun, joka teki tuloaan kurkunpäässä. Hän seiso i tuossa samassa kohdassa kuin isänsä nyt. Tyttäre mme, joka on opiskellut yleistä kasvatustiedettä, erityispedagogiikkaa, kasvatuspsykologiaa ja opiskelisi vielä opinto-ohjaajaksi. Se, mitä ei käsitellä, siirtyy seuraavan sukupolven kannettavaksi. Hänen opiskeluvalintansa ovat todiste siitä. Ihminen erikoistuu omiin ongelmiinsa. Katsokaa nyt vaikka häntä!

Minä en muista, mitä tytär sanoi seistessään sängynpäädyssä tuossa samassa kohtaa kuin isänsä. Tuossa samassa kohdassa, missä isoisäni toisinaan seisoo aamuöisin miettimättä hiukkaakaan, miltä tuntuu havahtua sudenhetkellä siihen, että sängynpäädyssä seisoo varjomies, jonka pää hipoo kattoa. Isoisän käynti sängynpäädyssä on kuin puhelimen värinäähälytys käsilaukussa. Joku yrittää tavoittaa.

Minun täytyy kirjoittaa kirja. (Mutta minä en enää osaa.) Minun täytyy raivata aikaa henkimaailman luuriin vastaiselle. (Mutta minä en uskalla avata särisevää linjaa.)

– Noni, nouses ylös sieltä, mies sanoo ja tarttuu käteeni.

”Sä vaan tuijotit mua. Minä söin viiliä”, äiti on sanonut hetkistä syntymäni jälkeen. ”Sillä lailla arvostelevasti.”

Äiti on lusikoinut viiliä, minä olen tuijottanut häntä syyttävästi ruusupeiton alta. Minä olin tarkkailuosaston lapsi. ”Sulla oli ruusupeitto. Muilla oli tavalliset.” Äiti onnistuu kääntämään tämän meidän voitoksemme. Minä olin erityislaatuinen. Me olimme erityisiä.

Minä makasin ruusupeiton alla, kun isä tuli käymään ja ilmoitti äidin näyttävän sairaalavaatteissaan Kättilöopiston siivoojalta, joka on saanut lapsen. Sitten isä kumartui pienen, pyörillä kulkevan sänkyni ylle ja pelästyi: ”Siltä puuttuu päästä pala!”

Äiti yritti rauhoitella isää ja kertoi, että pääni on aivan normaali, vaikkakin päärynän muotoinen ja kallellaan retkottava. Yhtä kaikki, ihan normaali pää. Isää ei niin vain rauhoiteltu. Hän haki hoitajan paikalle. Hoitaja saapui, vilkaisi minua, sitten isääni. Hän vaiensi isäni topakalla kommentilla, äänensävyllä, joka tihkui närkästymistä niin minun, äitini kuin koko sairaalan henkilökunnan puolesta: ”Lapsen päässä ei ole mitään vikaa.”

Nyt minä menin asioiden edelle. Isä ei ollut vielä tullut. Koko pääepisodi oli vasta edessä. Äiti lusikoi viiliä ja minä tuijotin, arvostelevasti ja syyttävästi kuulemma. ”Hei, mä

oon sun äiti”, äiti sanoi minulle ja piteli suuhunsa matkalla ollutta kylmää metallilusikkaa kädessään. Minä en vastannut siihen mitään. Jatkoin vain tuijotusta. Äiti lusikoi viilin loppuun. Veri valui äidin sairaalamekon alla verkkohousujen paikallaan pitämään paksuun vaippaan. Välilihaan ommellut tikit kiristivät jalkoväliä, nouseva maito rintoja. ”Siinä sitä tunsii olevansa nainen.”

Kun syntymästäni on kulunut viikko, me pääsemme takaisin elementtitaloon. Siellä asuu kaikkiaan kymmenen vauvaa, joiden huuto kuuluu ohuiden seinien läpi. Meidän kotimme on viidennessä kerroksessa. Sinne neuvolantäti nousee nyt hissillä. Neuvolantäti, josta talon tuoreet äidit kuiskivat toisilleen ja jonka käyntiä pelätään.

Äiti on siivonnut ja järjestänyt kaiken valmiiksi, varannut pullaa. Äiti on kylvettänyt minut vihreässä muoviammeessa, pukeutunut nätisti ja peiteltyt lopuksi luonnonvalkoisella ja tummanruskealla villalangalla virkatun, joulutorttupeltiä muistuttavan peiton alle.

Neuvolantäti ei osaa arvostaa äidin huolellisuutta ja vaivannäköä. Hän nykäisee ensi töikseen paksun villatorttupellin päältäni ja huomauttaa liiasta kuumuudesta. Tätä äiti ei unohda. Hän ei unohda, mutta ei myöskään opi mitään.

Parikymmentä vuotta myöhemmin hän jäisi anoppini kanssa vahtimaan parikuista tytärtäni, kun menisin mieheni kanssa asunonäyttöön. Me pistäytyisimme siellä nopeasti, mutta maito ehtisi silti nousta kiristämään rintojani, ja kun palaisimme, tytär huutaisi naama punaisena. ”Miksi sillä on villapuku päällä sisällä?” minä kysyisin ja alkaisin riisua lapselta myssyä, tumppuja, tossuja, nuttua. ”Etei tuu kylmä. Etei tuu lämpöhukka”, äiti vastaisi ja näyttäisi yhtä aikaa varmalta ja eksyneeltä. ”Lämpöhalvaus sille tulee! Niska ihan tulikuuma.”

Minulla on vauvana koliikki, vaikka äiti väittää pitkään, ettei minulla ollut koliikkia, että minä vain itkin iltaisin. Juuri niin minun nuorempi tyttäreni tekisi, ja sitä sanotaisiin koliikiksi. Minun itkuni kuuluu elementtitalon muihin asuntoihin. Naapurin äiti ohjeistaa, ettei äidin pidä kanniskella ja hyssytellä minua iltaisin. Äidin pitää vain jättää minut pinnasänkyyn huutamaan ja antaa minun huutaa, kunnes nukahtaisin.

Seuraavana päivänä naapurin äiti kysyy, mikä minua oikein vaivaa, kun huusin edellisenä iltana kuin hullu. Äiti oli yrittänyt noudattaa rouvan ohjeita, mutta ei onneksi pystynyt. Hän oli hetyntynyt ja hakenut minut syliinsä.

Me vietämme äidin kanssa päivät kaksin. Minä olen äidin nukke. Hän pukee minut punaiseen toppapukuun, asettaa sohvalle könöttämään ja räpsäisee kuvan.

Äiti tuo ruskeat vauvanvaunut olohuoneeseen. Ne eivät ole uudet, koska äidille välttää vanhat. Tämä vauvanvaunuasia kertoo paljon ihmisestä. Vielä vuosien jälkeenkin aina vauvautisia kuullessaan äiti tiedustelee, ostaako ne uudet vai käytetyt vaunut. Niille, jotka ostavat uudet, tuhahtetaan, kunnes minä odotan vauvaa, ja äiti saa ostaa sille ihan uudet vaunut.

Siellä minä makaan, ruskeakantisen valokuva-albumin sivulla olohuoneeseen tuoduissa vaunuissa punaisessa toppapuvussa. Ympärilleni on kiedottu muhkea joulutorttupeltiä muistuttava virkattu peitto.

Äidin mielestä albumin paras kuva on se, jossa minä istun punaisessa ja oranssissa yöpuvussa isossa rottinkituolissa ja katson suurin, leikkiin valmiina olevin silmin kuvan ottajaa. Se oli äidin mielestä kaikkein ihaninta aikaa. Se, kun minä olin seitsenkuinen ja iloinen.

Olen hakenut ruskeakantisen valokuva-albumin, enkä löydä tismalleen sellaista kuvaa.

Ehkä minun pitää käydä albumi läpi huolellisemmin, mietin kirjoittaessani tätä virkettä. On juhannusaattoamu, ja istun flanellipyjamassa mökin nojatuolissa. Järvellä se sama joka-aamuinen mies seisoo veneessä, kai nostaa tai laskee verkkoja.

Saisiolla on hänensä, minulla vain nämä onnettomat minät. Tämä yksi, joka haluaa tehdä tyhjäksi yritykseni kirjoittaa kirja. Tämä, joka saa minut epäilemään jokaista lausettani.

Sitten on tämä kertojaminä, jolle jokainen lause on kertomus ja siksi totta. Tämä, joka lakkaamatta muuttaa elämäni fiktioksi. Tuokaan lause ei ollut totta, sanoo se toinen minä, se ankara.

Minä itken vähän ja ajattelen, että ehkä sekin on jonkinlaista esitystä.

Minä haluaisin vain kirjoittaa, vapaana ja rauhassa. Se onnistuu vain, jos kirjoittaa pöytälaatikkoon.

Totuudehko, elämähkö.

Minä muistan väärin, jätän kertomatta, korjaamatta, muovaan aikaa, keksin, järjestelen. Valehtelen. Minä rakan elämästäni tarinan. Ja tämä seikka vaivaa lakkaamatta sitä toista minua, sitä ankaraa.

Silti sekin haluaa tätä. Kaikki minussa haluaa kirjoittaa.

Ensimmäisenä kokonaisena kesänäni äiti ja isä vievät minut Särkänniemeen. He kertoisivat myöhemmin, että minä viihdyin kaikkein parhaiten vihreän aitauksen luona, jossa oli koiranpentuja. Ruskeakantisessa albumissa on kuva, jossa minä istun rattaissa, isä on kyykistynyt viereeni, ja me katsomme koiranpentuja. Ne näyttävät ajo-koiran tai beaglen pennuilta.

Yksi pennuista näkyy muistamisen näkökentässäni muita tarkemmin. Se tepastelee pentumaisen iloisen kaartein, pysähtyy erilleen muista ja tähyää jonnekin. Se näyttää odottavan toiveikkaana ja vilpittömänä, mitä ikinä elämä toisikaan sen osaksi.

Ehkä minusta tulee koiraihminen silloin, tai ehkä silloin, kun isoäidin mustavalkoisen karhukoiran, Kata Koljushkinin, ruskeat karhukoiran silmät ylettävät omieni tasalle ja se tulee vähän liian lähelle ja minä puhun sen kanssa. Me puhumme ilman sanoja. Me puhumme näkymättömien ja puhumattomien kieltä. Me ymmärrämme suoraan aivoista aivoihin. Minä ja Kata Koljushkin asumme samassa ymmärtämisen kuvussa, joka sulkee ulkopuolelleen kaikki sanalliset.

Vasta aikuisena minä yhtenä päivänä tietäisin kirkkaasti, että ihminen voi todella luottaa ainoastaan koiraan, koiran

olomuotoon ja läsnäoloon, joka leviää huoneeseen sen ruumiinrajojen yli. Koiraan voi luottaa, sanoihin ei. Olen käynyt terapiassa kolme vuotta, ja siitä huolimatta ajattelen edelleen, että kaikki mikä kannattaa tehdä, on syytä tehdä täydellisesti, mutta nyt yritän hyväksyä sen, että olen tuomittu epäonnistumaan yrityksissäni joka päivä. Yritän hyväksyä, että epäonnistun jokaisessa lauseessa.

Yksikään kirjoittamani virke ei koskaan tavoittaisi kuvaamansa kohteen olemusta täydesti, tarkasti, kirkkaasti ja todesti. Sanat ampuvat aina ohi, parhaimmillaankin vain lähelle ääriveriivoja. Kaikki yritykseni muuttaa havainnot sanoiksi ovat torsoja. Niin kuin tämäkin: Vanha koira makaa lattialla auringonsäteissä. Sen ripset ovat valkeat ja kuono värisee sen torkkuessa.

Tivolikylän keskustan rapattua kivitaloa ei vielä ole purettu. Me kävelemme kohta sen ohi. Olemme tulossa lääkäristä. Minä olen pieni, vielä sanaton, ja huuessani amorinkaaren päällä on märkivä rupi. Siitä jäisi jälki, joka ei koskaan lähtisi. Minulla on taas korvatulehdus. Korvatulehduksen takia olemme menneet tapaamaan lääkäriä, josta on tullut minulle tuttu mies.

Minä istun korkealla isän käsivarren päällä. Lääkäri on sanonut, että tutista pitää luopua, koska se hankaa märkivää rupea. Isällä on asiaan ratkaisu. Hän on parikymppinen nuori mies. Sen ikäisillä on elämässä selvät sävelet.

Isä nykäisee tutin suustani, ojentaa käsivartensa kauas taakse ja paiskaa tutin keihäänä ilmaan. En näe, minne tutti osuu. Lentääkö se enemmän elinkaupan suuntaan vai kohti puistoa, jonka laidalle rakennettaisiin myöhemmin McDonald's? Minulla on hätä, eikä minulla ole sanoja.

Minulla ei ole sanoja.

Tuttini on viety, eikä sitä mennä hakemaan. Se jää yksin. Minun tuttini jää yksin. Minä huudan ilman sanoja, ja äiti sanoo isälle, ettei noin voi tehdä, ja nauraa vapautuneesti perään. Äiti laittaa käden suulleen ja ihailee isää.

Minulla ei ole sanoja, eikä kukaan täällä auta.

Kauempana puistossa kävelee popliinitakkiin pukeutunut vanha nainen koiran kanssa. Se on beagle tai ajo-koira. Isä osoittaa koiraa ja sanoo minulle, että koira kävi hakemassa tutin ja vie sen pennuilleen. Voisin olla valmis hyväksymään sen, mutta koira menee kaukana, väärässä suunnassa. Ei se ole mitenkään voinut ottaa tuttia, vaikka isä väittää nähneensä niin.

Päästän hoitokoiran ulos. Norsun kokoinen koira kiipeää kallion päälle kakalle. Se kakkaa jatkuvasti. Melkein kaikki koirien kanssa liittyy kakkaan.

Haen talon seinustalta lapion ja nousen kalliolle. Siellä on joka puolella norsun kakkoja. Alan viskoa niitä metsään. Lasken ainakin seitsemän kasaa, ja sitten edessäni on se koirankakka, josta pilkistää esiin kasvohierontalaite, sen vaaleanpunaista muovia ja metallikuula. Sellaisen tuo norsu on syönyt ennen hoitoon tuloa. Yhden kasvohierontalaitteen, yhden villasukan ja mahdollisesti useamman parin valkoisia puuvillasormikkaita. Viimeksi mainittuja on nimittäin kadonnut jäljettämiin.

Kävelen latio kourassa ovelle, soitan kelloa toppatakin peittämällä kyynärpäällä. Kohta mies avaa oven.

– Voitko tuoda mulle ison muovikassin? pyydän.

Hän katsoo minua ja lapiota.

– Miksi sä et heitä sitä mettään? hän kysyy.

– Siinä on kasvohierontalaite.

Mies pudistaa päätään, käy hakemassa keittiöstä harmaan muovikassin ja pitelee kahvoista, kun minä pudotan pussin pohjalle kakan ja kasvohierontalaitteen.

– Huomaatko sä? minä kysyn. – Mä en pärjäisi ilman sua. Oikeastaan tää ei ole edes parisuhde. Tää on hoiva-